

Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken

Begroting 2026

De Dienst Noardwest Fryslân

De Dienst
Noardwest Fryslân

zo werkt het sociaal

HARLINGEN - TERSCHELLING - VLIELAND - WAADHOEKE

Dit is een publicatie van
De Dienst Noardwest Fryslân

Postadres
Postbus 4
8800 AA Franeker

Bezoekadres
Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Contact
0517-380200
contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

Zo werkt het sociaal: uitvoering geven aan gemeentelijk beleid

Sinds 2021 is De Dienst een bedrijfsvoeringsorganisatie, is beleidsontwikkeling een taak van de gemeenten, en horen beleidsdoelen thuis in de begroting van de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. Onder het motto 'zo werkt het sociaal' dragen we bij De Dienst iedere dag bij aan de uitvoering van het gemeentelijk beleid en van landelijke wet- en regelgeving. In onze begroting wijden we een hoofdstuk aan de projecten die wij oppakken rond actuele beleidsthema's in het lokale, regionale en nationale sociaal domein.

Hoe kunnen we de doorbraakmethode implementeren? Kunnen we een doorstroom van Wmo-dagbesteding naar P-wet (beschut) werk realiseren? Kan onze strategische inkoop en contractmanagement bijdragen aan het betaalbaar houden van de Wmo en de Jeugdwet? En hoe houden we de competenties van onze medewerkers op peil, om inwoners nu en in de toekomst goed te kunnen blijven ondersteunen? Deze thema's, en nog veel meer, ziet u terug in deze primitieve begroting 2026.

Ook interessant is de begroting in één oogopslag. Veel gemeenten publiceren ieder jaar een publiekssamenvatting van hun begroting, met op hoofdlijnen de bestedingen in de verschillende domeinen. Wij proberen om ook zo'n 'begroting in één oogopslag' te maken. Niet voor in de krant, maar voor u, lezer, om een indruk te krijgen van de samenstelling van de groep inwoners die gebruik maakt van voorzieningen uit de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet of armoedebestrijding. Dat is nog niet eenvoudig, want hoe breng je alle nuances uit al die tabellen en cijfers terug in enkele totaalbedragen en kengetallen? Toch denken we dat we een aardig beeld hebben kunnen schetsen op Noordwest-niveau én per gemeente. Wat ons betreft is het een proces, om stap voor stap en samen met u tot een informatief en relevant overzicht te komen. We zijn daarom heel benieuwd naar uw reactie!

Marja van der Meer, voorzitter Bestuur
Marius Jellema, Directeur

PRIMITIEVE BEGROTING 2026

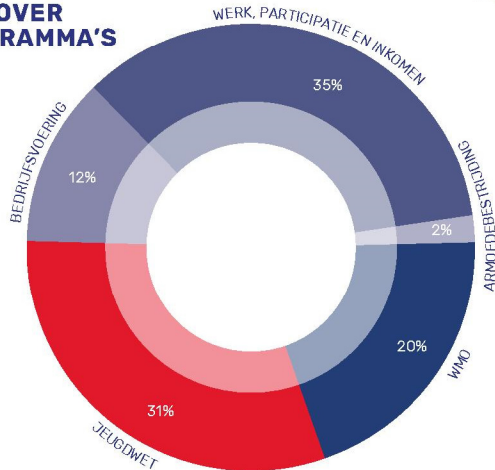
SOCIAAL DOMEIN

NOARDWEST FRYSLAN

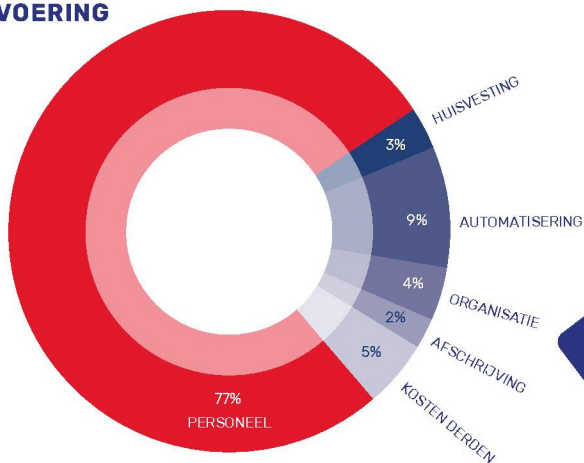
De Dienst

Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken

VERDELING KOSTEN OVER DE PROGRAMMA'S

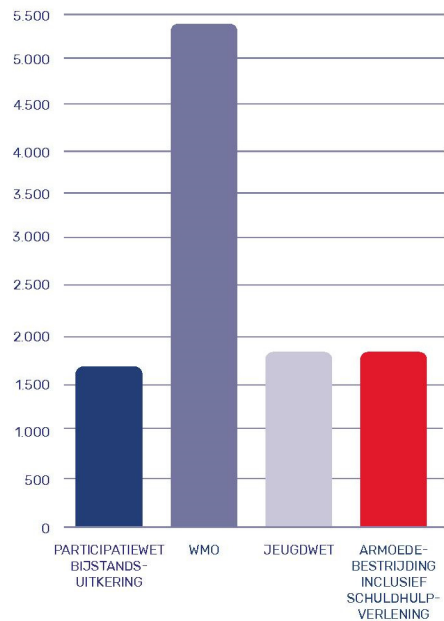
KOSTEN BEDRIJFSVOERING

TOTALE KOSTEN

€ 94.046.435

AANTAL CLIËNTEN/HUISHOUDENS PER PROGRAMMA

AANTAL INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

9.295

PERCENTAGE INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

13%

WERK, PARTICIPATIE EN INKOMEN

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

€ 32.741.462

PERCENTAGE INWONERS MET BIJSTANDS- UITKERING

4,22%

GEMIDDELTE BIJSTAND PER CLIËNT

€ 19.148

BUDGETTEN VOOR TRAJECTEN EN DIENSTVERLENING X 1000

ARMOEDEBESTRIJDING

TOTAAL
GEMEENTELIJKE
BIJDRAGEN

€ 2.129.236

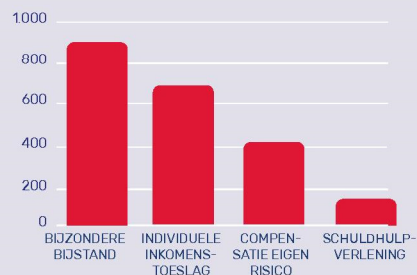

AANTAL
CLIËNTEN

1.735

AANTAL CLIËNTEN
PER REGELING

WMO

TOTAAL
GEMEENTELIJKE
BIJDRAGEN

€ 18.802.211

AANTAL
CLIËNTEN

5.408

AANTAL
VOOR-
ZIENINGEN

11.274

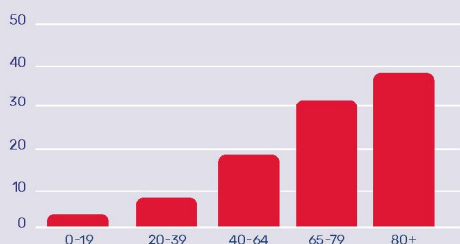

GEMIDDELDE
BESTEDING
PER CLIËNT

€ 3.477

LEEFTIJDVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

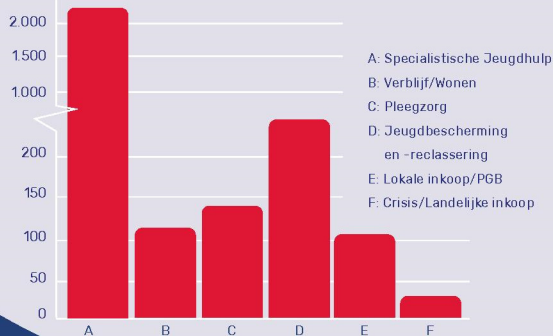

JEUGDWET

LEEFTIJDVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

TOTAAL
GEMEENTELIJKE
BIJDRAGEN

€ 28.771.526

AANTAL
CLIËNTEN

1.737

AANTAL
VOOR-
ZIENINGEN

2.846

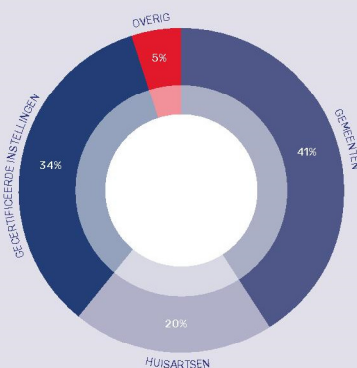

GEMIDDELDE
BESTEDING
PER CLIËNT

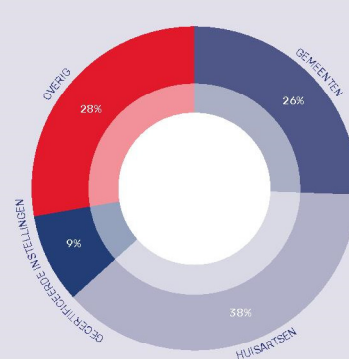
€ 16.564

PERCENTAGE
KOSTEN PER
TOEGANGSPOORT
TOT JEUGDHULP

PERCENTAGE
CLIËNTEN PER
TOEGANGSPOORT
TOT JEUGDHULP

Inhoudsopgave

Zo werkt het sociaal: uitvoering geven aan gemeentelijk beleid	3
1 De begroting in een oogopslag	4
2 Samenwerkende partijen in het sociaal domein	7
Ambities en actuele thema's	9
3 Ambities	10
4 Actuele thema's in het sociaal domein in 2026	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Programma Armoedebestrijding	11
4.3 Programma Werk, Participatie & Inkomen	12
4.4 Programma's Wmo en Jeugdwet	14
4.5 Programma Bedrijfsvoering	16
Risico's en weerstandscapaciteit	19
5 Paragraaf Risico's 2026	20
5.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit	20
5.2 Omvang weerstandscapaciteit	20
5.3 Risico's begroting 2026	21
Financiële begroting 2026	22
6 Financiële Begroting 2026	23
6.1 Programmabegroting 2026	23
6.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen	27
6.3 Programmabegroting Armoedebestrijding	30
6.4 Programmabegroting Jeugdwet	32
6.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning	35
6.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie	37
6.7 Begroting EMU-saldo	40
6.8 Begroting vermogen en financieel resultaat	41
6.9 Meerjarenraming	42
7 Besluit tot vaststelling	44
Bijlagen	45
Bijlage A: Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering	46
Bijlage B: De GR De Dienst Noardwest Fryslân	47
Bijlage C: Uitgangspunten begroting 2026	48
Bijlage D: Beleidsindicatoren	52
Bijlage E: Berekening weerstandsvermogen bedrijfsvoeringsorganisatie	54
Bijlage F: Begrippenlijst	55

2 Samenwerkende partijen in het sociaal domein

Inwoners met een hulpvraag in Noardwest-Fryslân krijgen met verschillende instanties te maken. Welke dat zijn, verschilt per hulpvraag. Voor vragen over werk en inkomen zijn dat vooral De Dienst en Pastiel. Voor vragen rond bijvoorbeeld zelfstandig wonen of opvoeden zijn de gebiedsteams, huisartsen en zorgaanbieders de belangrijkste partijen. Bij armoedebestrijding spelen de gebiedsteams, De Dienst en onder andere de jeugdfondsen een grote rol. Het verschilt dus per wet of programma wie beslist over passende ondersteuning.

De rol van De Dienst in het sociaal domein

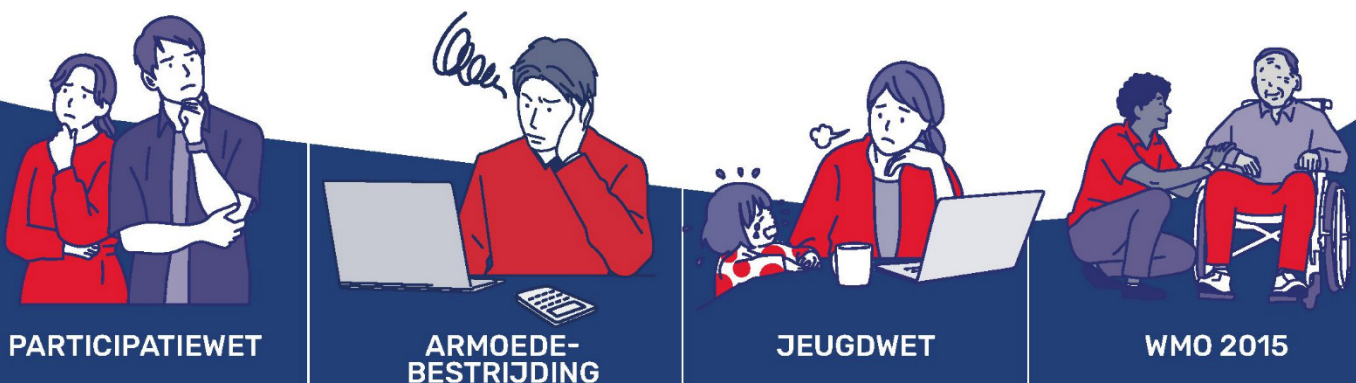
Voor inkomensondersteuning – de bijstandsuitkering en de regelingen voor armoedebestrijding – vormt De Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Wij verzorgen de cliëntgesprekken, de afhandeling van de uitkeringsaanvraag en de uitbetaling van de uitkeringen. We adviseren en ondersteunen de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, met ondersteuning van Pastiel, re-integratie-bedrijven of welzijnsorganisaties. Voor de Wmo en Jeugdwet voert De Dienst verschillende backofficetaken uit, zoals administratie, het informeren van cliënten over de indicatie en de voorwaarden, opdrachtverlening en betaling aan zorgaanbieders. Daarmee ondersteunen we de gebiedsteams en de samenwerking in de keten.

Onze bedrijfsvoering ondersteunt al deze werkzaamheden met onder andere:

- Inkoop en contractmanagement voor aanbieders en leveranciers van ondersteuning uit de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet
- Rechtmatigheids- en kwaliteitstoezicht op die aanbieders en leveranciers
- Monitoring en verantwoording van budgetten en bestedingen
- Beheer van cliënt- en financiële applicaties en de dataprivacy en -security.

Infographics: wie doet wat?

In deze begroting staan infographics die in beeld brengen welk pad inwoners met een hulpvraag bewandelen in het sociaal domein, en welke partijen samen de ondersteuning organiseren. Ze geven inzicht in waar de keuzes voor inzet van ondersteuning en de bijbehorende bestedingen gemaakt worden. In iedere infographic duiden we bovendien de rol van De Dienst.

Het fundament van het SOCIAAL DOMEIN

in Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke

Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken

HET RIJK

Landelijke wetgeving vormt de basis voor lokaal beleid

- Participatiewet
 - Wmo
 - Jeugdwet
 - Inburgering
- IOAW (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers)
- IOAZ (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen)
- Schuldhulpverlening

GEMEENTEN HARLINGEN, TERSCHELLING, VLIELAND EN WAADHOEKE

Beleidsmedewerkers
ontwikkelen beleid

Gemeenteraden
besluiten over
verordeningen

Colleges van B&W
besluiten over
beleidsregels

PARTNERS

Veel beleid komt tot stand in samenwerking met provinciale en (boven-) regionale partners als Arbeidsmarktregio Fryslân, Sociaal Domein Fryslân, GR Fryslân West

UITVOERING

PARTICIPATIEWET

ARMOEDE-
BESTRIJDING

JEUGDWET

WMO 2015

Ambities en actuele thema's

Gemeenten stellen een programmaplan op voor het sociaal domein.

Dat is een belangrijke basis voor onze dienstverlening aan inwoners, gemeenten en samenwerkingspartners. In dit hoofdstuk staan de ambities die de basis vormen voor onze dienstverlening, en op welke actuele thema's we ons in 2026 richten.

3 Ambities

Onze ambities vormen de basis voor alles wat we doen. Ze lopen als een rode draad door al onze basisdienstverlening, projecten en contacten met onze omgeving. Ze helpen ons keuzes te maken, focus te houden en de inwoner centraal te zetten.

Ambitie 1: We gebruiken Duidelijke Taal

De laaggeletterdheid onder de inwoners is groot. Daarom is het belangrijk om duidelijk en begrijpelijk met onze inwoners te communiceren. Zodat iedereen in onze samenleving mee kan doen. Door duidelijke taal begrijpen inwoners beter wat we van ze vragen en waar ze recht op hebben. Dat vergroot hun zelfredzaamheid. We gebruiken duidelijk taal in alles wat we zeggen, doen en schrijven. Voor onze inwoners én andere doelgroepen.

Ambitie 2: Digitale en fysieke dienstverlening

Ieder mens is anders, met eigen behoeften, ervaringen, kennis en kunde. Daar passen verschillende vormen van dienstverlening bij, zowel fysiek als digitaal. Met oog voor de voorkeuren en behoeften van individuen kan elke inwoner meedoen en versterken we zelfredzaamheid.

Ambitie 3: Werken vanuit vertrouwen

Als het vertrouwen van de overheid in burgers laag is, doen mensen minder beroep op voorzieningen. Dat verzwakt de bestaanszekerheid. Daarom werken wij vanuit vertrouwen: we erop dat de inwoners die hulp aanvragen dit ook echt nodig hebben, dat zorgaanbieders de zorg leveren die nodig is en dat de medewerkers doen wat voor onze inwoners het beste is - binnen de kaders van de wet.

Ambitie 4: Ontwikkeling van medewerkers

De arbeidsmarkt is structureel veranderd. Het belang van goed personeel aantrekken en behouden is nog nooit zo groot geweest. Dit willen we bereiken door ontwikkelkansen te bieden, een goede balans tussen werk en privé en een open werksfeer. Zo geven we medewerkers het vertrouwen om dat te doen wat het beste is voor onze inwoners.

Ambitie 5: Verstevigen van samenwerking

Kijken naar de mens als geheel vraagt altijd om een integrale aanpak. Om inwoners zo goed mogelijk te helpen in de vraagstukken waar zij voor komen te staan, is een goede samenwerking in het sociaal domein noodzakelijk.

4 Actuele thema's in het sociaal domein in 2026

In dit hoofdstuk beschrijven we actuele thema's in het sociaal domein, en waar wij ons in 2026 binnen die thema's op richten.

4.1 Algemeen

Digitalisering

Digitaliseren kan aan de ene kant werkzaamheden makkelijker maken, en aan de andere kant ruimte bieden om onze dienstverlening te verbeteren. Meer digitalisering en automatisering geeft meer ruimte voor aandacht voor onze inwoners en voor onze dienstverlening.

In 2025 werken we aan onze I-visie, een visie op Informatievoorziening: hoe richten we onze informatisering in, zodat we onze ambities en doelen kunnen realiseren? Het is een verzameling uitgangspunten, zoals:

- De realisatie van doelen en ambities in het Sociaal Domein slaagt alleen als we de informatisering inrichten en benaderen vanuit de denk- en leefwereld van de inwoners.
- Goede dienstverlening wordt bepaald door het geheel van vraag tot levering en de nazorg. Dit betekent dat ook de medewerker zo goed mogelijk (digitaal) moet worden ondersteund om zijn/haar werk te kunnen doen.
- Goede dienstverlening en efficiënt werken vereist een logische en aaneensluitende informatieketen voor inwoners, medewerkers en partners. We zoeken actief de samenwerking met andere gemeenten. We delen kennis, leren van anderen en bundelen krachten.

In 2026 voeren we een meerjarig plan uit om verder te digitaliseren, op basis van onze I-Visie.

4.2 Programma Armoedebestrijding

Schuldhelpverlening en Beleidskader Bestaanszekerheid

In 2024 presenteerden de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke het Beleidskader Bestaanszekerheid 2024-2028. De Dienst is daar actief bij betrokken geweest. Beleidsmakers werken in 2025 aan nieuw beleid voor Schuldhelpverlening en Bestaanszekerheid, waarvoor ze de uitgangspunten uit het beleidskader gebruiken.

Meer lezen:

[Beleidskader:
Bestaanszekerheid
2024-2028](#)

In 2025 en de daaropvolgende jaren zorgen wij, samen met de gemeenten, voor de implementatie en uitvoering van dat nieuwe beleid. Zodat financiële problemen bij onze inwoners zo veel mogelijk worden voorkomen, dat meer inwoners meedoen in de samenleving en daar geen financiële belemmeringen bij hebben.

Alleenverdienersproblematiek: tijdelijke overbruggingsregeling

Er is een groep huishoudens die door een samenloop van fiscaliteit, toeslagen en sociale zekerheid onbedoeld onder het bestaansminimum terechtkomt. Het gaat om huishoudens waar één partner een uitkering heeft, zoals bij werkloosheid of arbeidsongeschiktheid, en de ander weinig of geen inkomen. Het Ministerie van SZW werkt aan de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek - een overbruggingsregeling voor de periode 2024-2027, vooruitlopend op de structurele oplossing die per 2028 beschikbaar moet zijn via de Belastingdienst. In 2025 en 2026 zorgen we samen met beleidsmakers van de gemeenten voor compensatie voor deze huishoudens via de bijzondere bijstand.

Meer lezen:

Wetsvoorstel: [Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek](#)

4.3 Programma Werk, Participatie & Inkomen

Implementatie programmaplan Participatiewet in balans

In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat wetgeving die bedoeld is om mensen te ondersteunen, doorschoot in de nadruk op oneigenlijk gebruik en fraude. De gevolgen daarvan hebben mensen hard getroffen. Onder meer het toeslagenschandaal maakt duidelijk dat de overheid niet altijd functioneert zoals zij zou moeten. Bovendien blijkt het sociaal minimum niet in alle omstandigheden een voldoende en zekere basis te bieden.

Het programmaplan Participatiewet in Balans omvat een aantal wetwijzigingen en herzieningen van de Participatiewet. Gericht op een balans tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving.

Meer lezen:

[Programmaplan Participatiewet in Balans](#)

De Participatiewet in balans is uitgesteld en wordt gefaseerd geïmplementeerd. De verwachting is dat dit in 2026 gaat plaatsvinden. Samen met de beleidsadviseurs van de gemeenten hebben we de impact van de Participatiewet in balans voor gemeenten en De Dienst in kaart gebracht. Zodra de onderdelen van deze wet goedgekeurd zijn en beleid is geformuleerd zullen we dit implementeren.

Uitvoering Plan Van Waarde

De gemeenten willen blijvend aandacht voor de groep met meer afstand tot de arbeidsmarkt. In 2024 hebben we een nieuwe aanpak ontwikkeld, de aanpak Van Waarde. In onze aanpak kennen we drie routes. Op basis van de individuele situatie en de methodiek kiezen we met de inwoner een passende route: een traject naar werk door Pastiel, een activeringstraject om belemmeringen richting werk weg te nemen of een stabiliseringstraject gericht op het stabiel houden van de diverse leefgebieden waaronder financiën en gezondheid. In 2025 maken we de uitvoering verder concreet en begin 2026 ronden we de implementatie van de aanpak af.

Doorbraakmethode

Vanuit het Beleidskader Bestaanszekerheid 2024-2028 is gekozen voor het introduceren van de doorbraakmethode binnen het sociaal domein.

Als de inwoner en de professional er met inzet van maatwerk niet uitkomen, of als de complexiteit te groot is, hebben we maatregelen om de situatie te doorbreken nodig. De doorbraakmethode helpt om te analyseren waarom een situatie van een inwoner of gezin vastloopt, of er extra hulp ingeschakeld moet worden en wat kan bijdragen aan het realiseren van een oplossing. De doorbraakmethode is ontwikkeld door het Instituut Publieke Waarden (IPW). De VNG onderschrijft deze methode en moedigt gemeenten aan om deel te nemen. Zij stellen gratis ondersteuning beschikbaar.

Het beleid vanuit Beleidskader Bestaanszekerheid 2024-2028 is goedgekeurd. Het is de verwachting dat de uitvoering van het proces gefaseerd geïmplementeerd gaat worden in 2025 en 2026.

Van Wmo dagbesteding naar participatie op de arbeidsmarkt

Het is belangrijk dat inwoners zich kunnen blijven ontwikkelen naar vermogen. Zo willen we inwoners met een indicatie voor Wmo Dagbesteding bijvoorbeeld aanmoedigen om een stap maken naar participatie op de arbeidsmarkt. De gezamenlijke te ontwikkelen aanpak van gemeenten, zorgaanbieders en De Dienst neemt drempels en belemmeringen weg, zodat inwoners makkelijk(er) en veilig(er) kunnen schakelen tussen uitkering, werk, dagbesteding, beschut werk, banenafpraak en/of regulier werk.

In 2025 ontwikkelen we met een gezamenlijke visie en plan van aanpak voor de combinatie van Participatiewet en Wmo en passen we het inkoopbeleid aan op deze vorm van dienstverlening. In 2026 voeren we dit gezamenlijk uit.

Handhaving en preventie

Bij een bijstandsuitkering horen rechten en plichten. De maandelijkse uitkering is een recht, de bijbehorende regels zijn de plichten. Dat zijn vooral de inlichtingenplicht, de medewerkingsplicht en de arbeidsverplichting. Het niet volgen van deze regels kan grote gevolgen hebben: een inwoner kan bijvoorbeeld te veel of te weinig bijstand ontvangen. Te veel ontvangen bijstand moet altijd terugbetaald worden. Wij willen dit graag voorkomen. Onder andere door te zorgen dat de regels altijd voor iedereen duidelijk zijn, om de kans op vergissingen zo klein mogelijk te houden.

In 2026 helpen wij onze inwoners op verschillende manieren om te voorkomen dat ze te veel of te weinig uitkering ontvangen. Wij informeren inwoners meerdere keren per jaar via verschillende kanalen, over het belang van tijdig doorgeven van informatie die van invloed kan zijn op de uitkering

Meer lezen:

Website: [Rechten en plichten bij een bijstandsuitkering](#)

4.4 Programma's Wmo en Jeugdwet

Strategisch inkoopbeleid

De samenstelling van de Nederlandse bevolking verandert de komende jaren (tot ongeveer 2040) ingrijpend:

- Het aantal ouderen neemt in verhouding verder toe,
- Ouderen blijven langer thuis wonen,
- De complexiteit van zorg en ondersteuning wordt groter
- Het is onduidelijk hoe de arbeidsmarkt zich gaat ontwikkelen.

Het zorgstelsel zoals we dat nu kennen is naar verwachting niet opgewassen tegen en ingericht op deze veranderingen.

Hoe houden we de ondersteuning in de toekomst beschikbaar, betaalbaar en van goede kwaliteit? Kunnen we partijen blijven vinden die de ondersteuning kunnen leveren, met voldoende gekwalificeerd personeel? Dit vraagt om een vertaling van Wmo-beleid van de gemeenten naar een passend, strategisch inkoopbeleid van De Dienst.

Deze ontwikkelingen en de vragen over betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit zijn aanleiding geweest om in 2024 een onderzoek te starten. Op verschillende niveaus analyseren we of er een nieuwe inkoopstrategie voor de Begeleiding, Dagactiviteit en Kortdurend Verblijf nodig is. Tijdens de analyse staat de leefwereld van de inwoner

centraal. Daarbij kijken we vooral naar preventie en willen we doen wat nodig is. We streven naar normalisatie. Dus niet alleen naar beperkingen maar meer naar mogelijkheden kijken. Dit met een kritische blik naar voorliggende voorzieningen.

In 2025 nemen we het koersplan/de visie van de gebiedsteams van de gemeenten mee in onze inkoopanalyse. De implementatie hiervan vindt naar verwachting plaats in 2026.

Wetsvoorstel Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015

Voor de eigen bijdrage voor Wmo maatwerkvoorzieningen geldt sinds 2019 het abonnementstarief: een maximumbedrag per maand, ongeacht het inkomen van de inwoner. Door het abonnementstarief is het gebruik van Wmo-voorzieningen gestegen.

De voorgenomen Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015 moet de druk bij gemeenten op Wmo-voorzieningen verlagen en de financiële houdbaarheid verbeteren. De hoogte van de eigen bijdrage wordt in deze wet namelijk afhankelijk van de financiële draagkracht van de inwoner. Dit spoort inwoners aan om zelf hun ondersteuning te organiseren. Door bijvoorbeeld een beroep te doen op hun sociale netwerk of de gewenste ondersteuning zelf te gaan betalen.

De beoogde implementatiedatum is opgeschoven naar 1 januari 2027. In 2026 starten we met de voorbereidingen op deze wetswijziging. Dit betekent dat er in 2026 nog geen besparing zal zijn op deze kosten.

Beschermd wonen

De uitvoering en daarbij horende kosten van beschermd wonen zijn ondergebracht bij de centrumgemeente Leeuwarden/SDF. In Friesland loopt op dit moment een inkooptraject voor beschermd wonen. Deze nieuwe inkoopafspraken gaan in per 2026. De verwachting is dat de tarieven en dus ook de kosten gaan toenemen.

Het Rijk wil deze taak verder decentraliseren. Concreet betekent dit dat elke gemeente een objectief verdeeld budget krijgt voor beschermd wonen. Deze decentralisatie gaat gefaseerd en is volgens de huidige informatie in 2032 afgerond.

Grip op Kosten Jeugdzorg

Sinds 1 januari 2024 zijn de nieuwe inkoopovereenkomsten tussen SDF en zorgaanbieders voor Specialistische Jeugdhulp (SJH) en Wonen van kracht. Vrijwel alle Friese gemeenten constateren forse overschrijdingen op hun begrotingen voor Jeugdhulp. In 2025 verwachten we een verdere stijging. Het aantal jeugdigen met jeugdhulp neemt niet zozeer toe. De kostprijs van een jeugdhulptraject blijft daarentegen wel stijgen.

In 2025 onderzoeken we samen met de beleidsadviseurs van de gemeenten de mogelijkheden om meer regie te voeren op de inzet van jeugdhulp. Onze gespecialiseerde adviseurs Jeugdwet zullen vaker betrokken zijn bij indicatiestelling voor jeugdhulp. En onze contractmanager Jeugd geeft extra aandacht aan indicatiestellingen die door zorgaanbieders via externe verwijzers ingediend worden.

Meer lezen:

[Infographic Zo werkt de Jeugdwet in Noardwest-Fryslân](#)

[Artikel: Oplopende kosten Jeugdzorg](#)

[Interview: 5 cruciale schakels in de jeugdzorgketen](#)

PGB 2.0

De komende jaren vervangt PGB 2.0 het huidige pgb-systeem. PGB 2.0 ondersteunt budgethouders, zorgverleners, zorgverstrekkers (gemeente of zorgkantoor) en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) bij de administratie rond het beheren van toegekende budgetten, zorgovereenkomsten en het registreren en betalen van zorgdeclaraties.

De landelijke invoering van PGB 2.0 dient verschillende doelen. In de eerste plaats betere ondersteuning van de budgethouder en zijn/haar zorgverlener. De meerwaarde voor gemeenten zit in een efficiëntere afhandeling van dossiers, meer regie op de verwerking en een rechtmatigere, minder fraudegevoelige en goedkopere uitvoering.

De implementatie loopt vertraging op. Voor gemeenten betekent dit dat de overgang naar het PGB 2.0 Portaal op zijn vroegst pas in 2026 gestart wordt.

4.5 Programma Bedrijfsvoering

Klantportaal

Om onze inwoners nog beter van dienst te kunnen zijn, doen we in 2025 onderzoek naar de invoering van een digitaal klantportaal. Met zo'n portaal kunnen inwoners zelf eenvoudig hun zaken regelen, wanneer het hen uitkomt. Vragen en problemen kunnen daardoor sneller worden opgelost. Bovendien hebben inwoners altijd zelf directe toegang tot hun gegevens en kunnen deze eenvoudig beheren. De implementatie van het klantportaal zal in 2026 en daarna samen met een groep inwoners en medewerkers van de gemeentes en de Dienst plaatsvinden, om zo goed mogelijk aan

te sluiten op de behoeftes van de inwoner. Met het klantportaal willen we onze inwoners beter van dienst zijn in het sociaal domein en digitaal communiceren met hen die dat wensen. Uiteraard blijft het persoonlijke contact altijd mogelijk.

Procesmanagement

De Dienst levert samen met gemeenten en andere partners dienstverlening aan haar inwoners. Het doorvoeren van veranderingen in onze dienstverlening aan de inwoner is dan niet altijd eenvoudig. De processen over meerdere organisaties moeten immers goed op elkaar aan blijven sluiten. Hier kan procesmanagement bij ondersteunen, als hulpmiddel en als manier om de wijze waarop dingen worden gedaan te begrijpen en te verbeteren.

Procesmanagement ondersteunt bij het sneller realiseren van procesverbeteringen. Het draait voor een groot deel om continu streven naar verbetering. Of het nu gaat om het sneller maken van een proces, het verminderen van fouten, of het vinden van een goedkopere manier om iets te doen – er is altijd ruimte voor verbetering. En dat is dan ook ons doel: continu blijven verbeteren, zodat we onze inwoners sneller en beter kunnen helpen. In 2025 treffen we voorbereidingen om procesmanagement vanaf 2026 organisatiebreed in te voeren en onderdeel te maken van onze manier van werken.

Competenties

In de context van de implementatie van een klantportaal en de invoering van procesmanagement in 2026, wordt er een breed scala aan competenties van onze medewerkers verwacht. Allereerst zijn digitale vaardigheden essentieel. Medewerkers zullen zich blijven ontwikkelen in het werken met (nieuwe) digitale tools en systemen. Deze digitale vaardigheden stellen hen in staat om efficiënt gebruik te maken van het klantportaal en de bijbehorende technologieën.

Daarnaast is klantgerichtheid een cruciale competentie. Klantgerichtheid zorgt ervoor dat onze dienstverlening aansluit bij de verwachtingen en behoeften van de inwoners. Medewerkers moeten een goed evenwicht kunnen vinden tussen mogelijkheden en wensen van onze inwoners en beleid en wetgeving.

Samenwerking en participatie zijn eveneens belangrijk. Medewerkers moeten in staat zijn om goed samen te werken met inwoners, collega's van de gemeentes en de Dienst. Het betrekken van deze belanghebbenden in de ontwikkeling en implementatie van het klantportaal is van groot belang om te zorgen dat het portaal voldoet aan de behoeften van alle betrokken partijen.

Gerichte trainingen en workshops aan de medewerkers dragen bij aan het ontwikkelen van de benodigde digitale vaardigheden, klantgerichtheid en procesdenken. Dit kan variëren van het aanbieden van cursussen in data-analyse tot trainingen in klantgericht communiceren en service verlenen.

Meer lezen:

Website: [Werken bij De Dienst](#)

Risico's en weerstandscapaciteit

In dit hoofdstuk gaan we in op de bedrijfsvoeringsrisico's die zich kunnen voordoen bij het uitvoeren van onze taken. Ook lichten we de omvang van de weerstandscapaciteit nader toe.

5 Paragraaf Risico's 2026

5.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) schrijft voor dat de begroting (in de paragraaf weerstandsvermogen) aandacht besteedt aan de relatie tussen de (financiële) risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bepaalt in hoeverre er ruimte is om de financiële gevolgen van opgetreden risico's op te vangen.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen:

- A. de middelen en mogelijkheden waarover de Dienst beschikt om niet begrote kosten op te vangen (de weerstandscapaciteit).
- B. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die mogelijk tot extra kosten kunnen leiden.

5.2 Omvang weerstandscapaciteit

De financiële resultaten van de sociaal domein-programma's worden jaarlijks direct verrekend met de deelnemende gemeenten. Daarom is op de balans van De Dienst alleen een reserve uitvoeringslasten opgenomen. Het saldo van de reserve, ca. 6% van de totale bedrijfsvoeringslasten, wordt zo nodig gebruikt voor het opvangen van lasten voor bijvoorbeeld het kunnen uitvoeren van tijdelijke extra regelingen en het opvangen van onverwacht ziekteverzuim.

Weerstandscapaciteit in euro's per:	01-01-2026 (prognose)	01-01-2025 (prognose)	01-01-2024 (prognose)	01-01-2023 (realisatie)
<i>Exploitatie</i>				
Structurele weerstandscapaciteit	-	-	-	100.000
<i>Vermogen (balans)</i>				
Incidentele weerstandscapaciteit	672.176	672.176	692.850	654.806
Totale weerstandscapaciteit	672.176	672.176	692.850	754.806

Het weerstandsvermogen bedraagt op 1 januari 2026 € 672.176. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit verwijzen we naar bijlage E.

5.3 Risico's begroting 2026

Het realiseren van vooruitgang, innovatie en ambitie gaat niet zonder het nemen van risico's. We denken bij risico's vaak in termen van voorkomen of elimineren. Maar tot elke prijs ieder risico uitsluiten is niet het doel van risicomanagement. Evenmin kunnen risico's onvoorwaardelijk worden aanvaard.

Bepalen omvang weerstandsvermogen

Voor de sociaal domein-programma's in deze begroting gelden zogenaamde opneemregelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten. Zoals in paragraaf 5.2 toegelicht, is bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen geen rekening gehouden met dergelijke risico's, omdat jaarlijkse verrekening met de gemeenten plaatsvindt. Deze risico's liggen dus bij de gemeenten. Het weerstandsvermogen is daarmee uitsluitend gebaseerd op de risico's binnen het programma Bedrijfsvoering. De omvang van de weerstandscapaciteit is gebaseerd op een risicoanalyse. Omdat de organisatie continue in beweging is, is sprake van een dynamisch risicoprofiel. Daarom actualiseren we het risicoprofiel jaarlijks en dit vormt de basis voor het bepalen van de toereikendheid van het weerstandsvermogen van De Dienst.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van De Dienst geeft inzicht in de kans dat risico's zich voordoen en de financiële gevolgen die hiermee samenhangen. De financiële risico's zijn voor 2026 geraamd op € 672.176. Dit bedrag is gebaseerd op de uitkomsten van een risicoanalyse en ook de minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen. Als belangrijkste risico's in de bedrijfsvoering zijn benoemd: een hoger ziekteverzuim dan verwacht waardoor extra medewerkers moeten worden ingehuurd, hogere uitvoeringskosten door de uitvoer van tijdelijke extra regelingen (bijvoorbeeld energietoeslag), het uitbetalen van transitievergoedingen bij ontslag en het krijgen van een boete in verband met een datalek.

De totale meerjarige weerstandscapaciteit is hierop afgestemd en daarmee is een buffer aanwezig om de risico's binnen de Bedrijfsvoering te kunnen opvangen.

Financiële Begroting 2026

In de Financiële begroting 2026 geven we inzicht in de begrote lasten van de programma's in het Sociaal Domein. Ook nemen we hierin de begrote uitvoeringskosten van onze bedrijfsvoeringsorganisatie op.

6 Financiële Begroting 2026

De Dienst voert gemeentelijke taken uit binnen het kader van de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (Wmo) en de Jeugdwet. De financiële begroting van De Dienst vormt daardoor het grootste onderdeel van de totale financiële begroting Sociaal Domein voor de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

In dit hoofdstuk gaan we in op de begroting van de sociaal-domein-programma's, de Bedrijfsvoeringsorganisatie, de begroting EMU-saldo en het vermogen en financieel resultaat. We sluiten af met een meerjarenraming.

6.1 Programmabegroting 2026

Programmabegroting	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Lasten in euro's				
Programma's Sociaal Domein	85.513.798	80.472.847	75.920.186	73.082.292
Bedrijfsvoering BVO	12.909.224	12.532.122	11.808.411	11.235.003
Totaal lasten	98.423.022	93.004.969	87.728.597	84.317.296
Baten in euro's				
Programma's Sociaal Domein	3.069.363	1.585.948	1.563.900	1.574.917
Bedrijfsvoering BVO	1.307.224	1.300.167	1.334.412	1.379.146
Totaal baten	4.376.587	2.886.115	2.898.312	2.954.063
Resultaat	-94.046.435	-90.118.854	-84.830.285	-81.363.233
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen				
Programma's Sociaal Domein	82.444.435	78.886.899	74.356.286	71.507.375
Bedrijfsvoering BVO	11.602.000	11.231.955	10.473.999	9.855.857
Totaal gemeentelijke bijdragen	94.046.435	90.118.854	84.830.285	81.363.233
Netto resultaat	-	-	-	-

Gemeentelijke bijdragen Totaal NWF	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Prognose 2024	Jaar 2023
	a.	b.	c.			
Inkomen	29.055.604	27.796.406	1.259.197	5%	25.818.000	23.659.365
Werk en Participatie	3.685.858	3.503.180	182.678	5%	3.329.450	3.001.771
Armoedebestrijding	2.129.236	2.072.239	56.997	3%	2.692.100	7.945.259
Wmo	18.802.211	17.959.840	842.370	5%	16.870.402	14.568.787
Jeugdwet	28.771.526	27.555.233	1.216.293	4%	25.646.334	22.332.192
Bedrijfsvoering	11.602.000	11.231.955	370.046	3%	10.474.000	9.855.857
Totaal gemeentelijke bijdragen	94.046.435	90.118.854	3.927.582	4%	84.830.285	81.363.233

Incidentele baten en lasten	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Baten en lasten in euro's (per saldo lasten)				
Programma's Sociaal Domein	-116.480	322.140	315.800	5.923.909
Bedrijfsvoering BVO	-	-	-	112.482
Resultaat	-116.480	322.140	315.800	6.036.391
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen incidenteel				
Programma's Sociaal Domein	-116.480	322.140	315.800	5.923.909
Bedrijfsvoering BVO	-	-	-	112.482
Totaal gemeentelijke bijdragen incid	-116.480	322.140	315.800	6.036.391
Netto resultaat	-	-	-	-

De incidentele baten en lasten in de begroting 2026 bestaan uit baten en lasten in verband met de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROOO).

Overzicht gemeentelijke bijdragen per gemeente

Gemeentelijke bijdragen Harlingen	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Prognose 2024	Jaar 2023
	a.	b.	c.			
Inkomen	9.493.704	9.043.124	450.580	5%	8.398.000	7.753.510
Werk en Participatie	1.139.684	1.095.054	44.630	4%	1.080.000	1.016.398
Armoedebestrijding	721.487	704.577	16.910	2%	891.500	2.488.130
Wmo	5.484.240	5.175.796	308.444	6%	4.702.802	4.037.544
Jeugdwet	7.041.962	6.748.185	293.777	4%	6.081.040	4.896.172
Bedrijfsvoering	3.225.330	3.147.582	77.748	2%	2.887.675	2.713.765
Totaal gemeentelijke bijdragen	27.106.407	25.914.317	1.192.090	5%	24.041.018	22.905.519

Gemeentelijke bijdragen Terschelling	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Prognose 2024	Jaar 2023
	a.	b.	c.			
Inkomen	327.516	340.007	-12.491	-4%	320.000	252.197
Werk en Participatie	34.195	32.266	1.929	6%	26.500	14.016
Armoedebestrijding	37.447	29.476	7.971	27%	50.000	279.350
Wmo	1.078.117	1.001.756	76.361	8%	976.500	784.024
Jeugdwet	945.126	903.102	42.023	5%	863.766	956.302
Bedrijfsvoering	479.177	463.639	15.538	3%	414.511	421.970
Totaal gemeentelijke bijdragen	2.901.577	2.770.246	131.331	5%	2.651.277	2.707.858

Gemeentelijke bijdragen Vlieland	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Prognose 2024	Jaar 2023
	a.	b.	c.			
Inkomen	91.277	86.015	5.263	6%	76.000	55.962
Werk en Participatie	4.234	3.759	475	13%	3.950	2.633
Armoedebestrijding	10.151	9.913	238	2%	19.100	64.223
Wmo	215.217	197.755	17.463	9%	172.100	205.405
Jeugdwet	242.558	230.417	12.141	5%	219.694	130.208
Bedrijfsvoering	145.396	142.114	3.282	2%	117.316	106.750
Totaal gemeentelijke bijdragen	708.833	669.972	38.861	6%	608.160	565.180

Gemeentelijke bijdragen Waadhoeke	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Prognose 2024	Jaar 2023
	a.	b.	c.			
Inkomen	19.143.107	18.327.261	815.846	4%	17.024.000	15.597.697
Werk en Participatie	2.507.745	2.372.101	135.644	6%	2.219.000	1.968.724
Armoedebestrijding	1.360.151	1.328.273	31.879	2%	1.731.500	5.113.556
Wmo	12.024.637	11.584.534	440.102	4%	11.019.000	9.541.815
Jeugdwet	20.541.881	19.673.530	868.351	4%	18.481.834	16.349.511
Bedrijfsvoering	7.752.097	7.478.620	273.477	4%	7.054.497	6.613.372
Totaal gemeentelijke bijdragen	63.329.618	60.764.319	2.565.299	4%	57.529.831	55.184.675

Wie doet wat in de uitvoering?

PARTICIPATIEWET

Hoe moet ik nu rondkomen nu ik even geen werk meer heb?

EEN VRAAG OVER WERK, INKOMEN OF PARTICIPATIE? DE DIENST HELPT U VERDER.

We bieden een financiële basis aan inwoners die het zelf (even) niet lukt door:
Uitkeringen te verstrekken (bijstand en IOAW) en voorlichting te geven over verdere mogelijkheden voor financiële ondersteuning.

We versterken de zelfredzaamheid van inwoners door:
Ondersteuning naar werk of participatie te organiseren, zodat iedereen volop mee kan doen in de maatschappij.

We faciliteren goede dienstverlening door:

- inkoop- en contractmanagement monitoring, toezicht, verantwoording.
- handhaving en invordering.
- intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven door:
Financiële monitoring en rapportage voor colleges, raden en gebiedsteams.

We betalen leefgeld aan vluchtelingen uit Oekraïne en innen hun eigen bijdragen voor hun verblijf in gemeentelijke opvanglocaties.

We voeren de Wet Inburgering uit
Dat doen we samen met gespecialiseerde partners Connexa, Duo, COA, Stavoor en Pastiel.

richting

A

HET GEBIEDSTEAM
Onze partner als de inwoner zorgvragen heeft die werken in de weg staan.

richting

B

PASTIEL

- helpen mee inwoners naar werk of opleiding te begeleiden
- Pastiel is onderdeel van werkleerbedrijf Empatec.

richting

C

BUREAU ZELFSTANDIGEN FRYSLÂN (BZF)

- Is de uitvoeringsorganisatie voor de Bbz en IOAZ voor bijna alle Friese gemeenten.
- helpt uitkerings-gerechtigden te starten als ZZP-er.
- Helpt ZZP-ers aan een financieel vangnet.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

6.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen

Spotlights begroting 2026

De lasten voor Inkomensregelingen zijn in de begroting 2026 € 1,71 miljoen (6,1%) hoger ten opzichte van de begroting na wijziging 2025. De stijging wordt veroorzaakt door de indexaties op de budgetten en een verwachte toename van inwoners met een uitkering.

De Regeling opvang ontheemden Oekraïne valt onder samenkracht en burgerparticipatie. De lasten betreft het leefgeld en de baten van de inning van de eigen bijdrage. De geraamde lasten zijn circa € 508.000 en de baten € 624.000. Hierdoor zijn de geraamde baten circa € 116.000

De lasten Werk, Participatie en Inburgering vallen circa € 180.000 hoger uit dan de begroting na wijziging 2025. Deze toename is met name (69%) het gevolg van de nieuwe financiële afspraken over de dienstverlening van Pastiel voor 2025. Verder is een prijsindexering toegepast van 2,4%.

Financiële begroting 2026

Noardwest Fryslân - Programma Werk, Participatie en Inkomen

Taakveld		Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Lasten in euro's					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.027.714	833.384	805.000	807.539
6.3	Inkomensregelingen	29.874.778	28.160.266	26.181.000	24.095.172
6.4	WSW en beschut werken (Begeleide participatie)	1.308.987	1.266.908	1.098.475	772.114
6.5	Arbeidsparticipatie	1.856.676	1.725.029	1.741.975	1.750.369
Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen		34.068.156	31.985.586	29.826.450	27.425.194
Baten in euro's					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	624.000	-	2.000	11.244
6.3	Inkomensregelingen	702.694	686.000	676.000	751.717
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	1.000	1.097
Totale baten Werk, Participatie en Inkomen		1.326.694	686.000	679.000	764.058
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen structureel		32.857.942	30.977.446	28.834.450	26.424.768
Gemeentelijke bijdragen incidenteel		-116.480	322.140	313.000	236.368
Gemeentelijke bijdragen		32.741.462	31.299.586	29.147.450	26.661.136

Financiële uitgangspunten

- Samenkracht en burgerparticipatie (Inburgering)
 - De lasten van Inburgering zijn circa € 9.000 gestegen ten opzichte van de begroting na wijziging 2025. Dit wordt veroorzaakt door de prijsindexatie van 2,4%. Binnen dit budget vallen de financiële afspraken met Pastiel voor het uitvoeren van het B1-taalonderwijs en de MAP.
 - De Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor ontheemden (ROOO) uit Oekraïne loopt tot 4 maart 2026. In de begroting 2026 is er voor het hele jaar een bedrag opgenomen. De lasten betreft het leefgeld en de baten de inning van de eigen bijdrage. De lasten ROOO zijn verschoven van taakveld 6.3 naar 6.1. De geraamde lasten zijn circa € 508.000 en de baten € 624.000. Hierdoor zijn de per saldo geraamde baten circa € 116.000.
- Inkomensregelingen
 - *Ontwikkeling gemiddelde hoogte van de uitkering:*
Er wordt geïndexeerd op basis van de loonvoet van de sector overheid. Deze bedraagt 3,8% voor 2026.
 - *Ontwikkeling aantal cliënten met een bijstandsuitkering:*
Op basis van de septembercirculaire 2024 is de voor 2026 geraamde stijging 1,91%.
Risico! *De ontwikkeling van het aantal cliënten heeft een groot effect op de totale lasten. Wij schatten op dit moment een risicopercentage in van -1,5% tot 1,5% ten aanzien van de lasten BUIG.*
 - De loonkostensubsidie neemt de afgelopen jaren toe. De verwachting op basis van de septembercirculaire is dat de lasten in 2026 opnieuw stijgen met respectievelijke 2,4% (prijs) en 6,8% (volume).
 - Voor de lasten van de uitvoering van het debiteurenbeheer TOZO (door BZF) is een reservering getroffen. De lasten vallen hierdoor niet in de exploitatie.
- Begeleide en arbeidsparticipatie
 - Voor de begroting 2026 is in het kader van de tariefafspraken met Pastiel rekening gehouden met de uitgangspunten van de business case Empatec (stapsgewijs financieel ingroeimodel) en de CPI voor 2026.
 - Voor het begeleidingsbudget Beschut Werk is een bedrag van € 10.000 opgenomen. Dit is gebaseerd op de realisatie van 2024. De gemeente ontvangt de vergoeding op basis van hun taakstelling maal een bedrag van € 11.300. Dit bedrag is van € 8.100 verhoogd naar € 11.300.

Voor een overzicht van de financiële uitgangspunten verwijzen we naar bijlage C.

Wie doet wat in de uitvoering?

ARMOEDE- BESTRIJDING

Hoe moet ik nu alle rekeningen betalen?

**EEN VRAAG
OVER INKOMENS-
ONDERSTEUNING?
DE DIENST
HELPT U VERDER.**

We bieden waar nodig financiële ondersteuning

Energietoeslag, Bijzondere Bijstand, Individuele inkomens toeslag, Compensatieregeling Eigen Risico, Studietoeslag.

We beschikken, betalen en controleren voorzieningen op grond van de WGS

(Wet gemeentelijke schuldhulpverlening).

We geven advies en voorlichting

Over allerlei mogelijkheden van inkomensondersteuning, via de Dienst of andere aanbieders.

We faciliteren goede dienstverlening

- Zorgvuldig monitoring, toezicht, verantwoording.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

BEWIND- VOERDERS

Een rechter bepaalt wie bewindvoering krijgt

Minima krijgen kosten bewindvoering vergoed vanuit bijzondere bijstand.

KREDIETBANK NEDERLAND

Is de toegang tot schuldhulp. De Dienst beschikt en betaalt de schuldhulp, de Kredietbank voert uit.

HET GEBIEDSTEAM

Een belangrijke partner: voert vroegsignalering en het Participatiefonds uit, is de toegang tot onder andere de jeugdfondsen.

Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken

Andere aanbieders van minima- regelingen

- Sam& voor alle kinderen
- Gemeenten
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Stichting Leergeld

6.3 Programmabegroting Armoedebestrijding

Spotlights begroting 2026

Voor één nieuwe cliënt is sprake van hoge kosten kinderopvang. Deze cliënt neemt circa 40% van de totale begroting 2026, onderdeel Samenkracht en burgerparticipatie, voor zijn rekening.

Vanaf 1 januari 2025 zijn de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke gestopt met de AV Frieso. Dit kan leiden tot extra lasten in de bijzondere bijstand. Dit financiële risico is niet begroot.

Financiële begroting 2026

Noardwest Fryslân - Programma Armoedebestrijding

Taakveld		Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Lasten in euro's					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	175.171	171.065	160.000	111.613
6.3	Inkomensregelingen	2.123.476	2.066.614	2.692.100	7.969.502
Totale lasten Armoedebestrijding		2.298.647	2.237.679	2.852.100	8.081.115
Baten in euro's					
6.3	Inkomensregelingen	169.411	165.440	160.000	135.856
Totale baten Armoedebestrijding		169.411	165.440	160.000	135.856
Dekking in euro's					
	Gemeentelijke bijdragen structureel	2.129.236	2.072.239	2.691.300	2.314.459
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	800	5.630.800
Gemeentelijke bijdragen		2.129.236	2.072.239	2.692.100	7.945.259

Voor een overzicht van de financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Wie doet wat in de uitvoering?

JEUGDWET

Ik ben zo moe door de aandacht die ze van me vraagt.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

ZORGAANBIEDER

- Bepaalt welke Jeugdwet-ondersteuning **precies** nodig is om de doelen te bereiken.
- Levert vooral: begeleiding, behandeling en opvang.
- Communiqueert met De Dienst over de indicatie en facturatie.

EEN VRAAG OF PROBLEEM ROND OPVOEDEN OF OPGROEIEN?

Het gebiedsteam of een directe verwijzer (Bijvoorbeeld huisarts of gecertificeerde instelling) helpt u verder.

HET GEBIEDSTEAM OF DE VERWIJZER:

- Bepaalt of er jeugdhulp nodig is en stelt de doelen vast.
- Bepaalt (in overleg met de inwoner) **welke zorgaanbieder** passende ondersteuning kan bieden.

Op de achtergrond:
Ondersteunt De Dienst

We ondersteunen de gebiedsteams

Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch en financieel advies, contractmanagement.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen

- Controleren of de zorgaanbieders zich aan de spelregels houden.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Facturen verwerken en betalen.

We faciliteren goede dienstverlening

- Inkoop en contractmanagement van zorgaanbieders die niet door SDF gecontracteerd zijn.
- Rechtmatigheidstoezicht op de zorgaanbieders.
- Begeleiding bij de nieuwe inkoop van jeugdhulp door SDF.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We rapporteren uitgaven

Met rapportages geven we inzicht in hoeveel inwoners we hebben geholpen en hoeveel dit kost.

Sociaal Domein Fryslân
Verzorgt provinciale inkoop en strategisch contractmanagement van zorgaanbieders.

6.4 Programmabegroting Jeugdwet

Spotlights begroting 2026

De uitgangspunten voor de primitieve begroting 2026 zijn gelijk aan de begroting na wijziging 2025. Dit omdat de planning van de primitieve begroting 2026 vrijwel synchroon loopt met de begroting na wijziging 2025. Wel is rekening gehouden met een inflatiecorrectie door de uitgaven voor 2026 te indexeren.

Er lopen binnen de verschillende gemeenten projecten/acties om meer grip op de uitgaven te krijgen. Gemeente Waadhoeke heeft ervoor gekozen om een taakstelling van € 400.000,- op te nemen in de begroting van de Dienst gekoppeld aan een gezamenlijk ontwikkelde ketenaanpak voor Jeugd wat moet resulteren in kostenbesparingen. In de begroting na wijziging 2026 zullen we nader ingaan op de effecten van de genomen en te nemen maatregelen.

Financiële begroting 2026

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet

Taakveld	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Lasten in euro's				
6.751 Jeugdhup ambulant lokaal	1.547.722	1.485.338	1.405.472	1.076.406
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	16.030.876	15.328.122	14.029.654	12.930.669
6.753 Jeugdhup ambulant landelijk	316.837	304.066	288.408	71.654
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	8.504.012	8.161.240	7.741.787	6.254.131
6.792 PGB Jeugd	332.118	318.731	304.701	242.791
6.821 Jeugdbescherming	1.841.390	1.767.169	1.690.896	1.597.114
6.822 Jeugdreclassering	198.570	190.567	185.416	159.427
Totale lasten Jeugdwet	28.771.526	27.555.233	25.646.334	22.332.192
Baten in euro's				
Totale baten Jeugdwet	-	-	-	-
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen structureel	28.771.526	27.555.233	25.646.334	22.286.694
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	-	45.498
Gemeentelijke bijdragen	28.771.526	27.555.233	25.646.334	22.332.192

Financiële uitgangspunten

- De uitgangspunten zijn gehanteerd zoals gepresenteerd in de begroting na wijziging 2025. De uitkomsten van de begroting na wijziging 2025 zijn geïndexeerd met 4,2%. Dit percentage laat de gemiddelde OVA index zien sinds 2020.
- Voor gemeente Waadhoeke nemen we, in overleg, een taakstelling van € 400.000 op.
- Vanaf 2026 nemen we de meerkosten vanuit centrumgemeente Leeuwarden op in de begroting van De Dienst. Dit is geen kostenstijging, omdat de gemeenten deze voorheen zelf opnamen. De bedragen zijn opgenomen conform de dekkingsplannen van SDF.
- **Risico!** Er zijn binnen de jeugdwet een aantal dure producten. Dit betekent dat bij een onverwachte instroom van een aantal cliënten (Vlieland/Terschelling een enkele) de kosten snel op kunnen lopen. Soms wel € 150.000 per client. Wij raden de gemeenten daarom aan om een eigen reserve te overwegen dan wel deze uit te breiden.

Voor een overzicht van de financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Wie doet wat in de uitvoering? WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2015 (WMO)

Hoe moet ik nu nog
boven komen?

**EEN VRAAG OVER
ZELFSTANDIG WONEN OF
MEEDOEN IN DE MAATSCHAPPIJ?
HET GEBIEDSTEAM
HELPT U VERDER.**

HET GEBIEDSTEAM :

- bepaalt welke ondersteuning ingezet wordt.
- Informeert De Dienst over de in te zetten Wmo-ondersteuning.

ZORGAANBIEDERS EN LEVERANCIERS

- Leveren o.a. huishoudelijke hulp, collectief vervoer, begeleiding, dagbesteding en scootmobielen.

**De Dienst
Noardwest
Fryslân**

HET CAK
Verzorgt de
inning van de eigen
bijdragen voor de
Wmo-voorzieningen.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen

- Administratie en cliënt-communicatie.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Verwerken facturen en informeren CAK en SVB.

We ondersteunen de gebiedsteams

Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch advies, contractmanagement.

We faciliteren goede dienst- verlening

- Inkoop en contractbeheer van ca 100 gecontracteerde zorgaanbieders in de regio.
- Rechtmatigheids- en kwaliteits-toezicht op zorgaanbieders en leveranciers.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven

Financiële monitoring en rapportage voor gebiedsteams, colleges en raden.

**Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken**

6.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning

Spotlights begroting 2026

De uitgangspunten voor de primitieve begroting 2026 zijn gelijk aan de begroting na wijziging 2025. Dit omdat de planning van de primitieve begroting 2026 vrijwel synchroon loopt met de begroting na wijziging 2025. Wel is rekening gehouden met een inflatiecorrectie door de uitgaven voor 2026 te indexeren.

Er zijn in de begroting nieuwe taakvelden toegevoegd. Dit zijn kosten die voorheen door de gemeenten aan SDF werden betaald. Dit is dus geen kostenstijging maar slechts een verschuiving van de kosten. Zie de financiële uitgangspunten voor de verdere toelichting.

Financiële begroting 2026

Noardwest Fryslân - Programma Wmo

Taakveld	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Lasten in euro's				
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	93.827	90.045	80.000	71.324
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	3.599.939	3.454.836	3.186.000	2.974.532
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.038.495	8.674.179	8.549.302	6.841.874
6.712 Begeleiding (Wmo)	4.247.394	4.076.194	3.611.000	3.261.823
6.713 Dagbesteding (Wmo)	2.015.699	1.934.452	1.719.000	1.650.529
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	-	-
6.791 PGB Wmo	484.158	464.643	450.000	443.708
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	895.958	-	-	-
Totale lasten Wmo	20.375.469	18.694.348	17.595.302	15.243.790
Baten in euro's				
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	120.976	116.100	116.100	110.583
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	644.381	618.408	608.800	561.424
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	267.501	-	-	2.996
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	455.400	-	-	-
6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo)	85.000	-	-	-
Totale baten Wmo	1.573.258	734.508	724.900	675.003
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen structureel	18.802.211	17.959.840	16.870.402	14.568.787
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	18.802.211	17.959.840	16.870.402	14.568.787

Financiële uitgangspunten

- De uitgangspunten zijn gehanteerd zoals gepresenteerd in de begroting na wijziging 2025. De uitkomsten van de begroting na wijziging 2025 zijn geïndexeerd met 4,2%. Dit percentage laat de gemiddelde OVA index zien sinds 2020.
- Per 2026 nemen we de meerkosten vanuit centrumgemeente Leeuwarden op in de begroting van De Dienst. Dit houdt verband met een verschuiving van de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen van de centrumgemeente naar de gemeenten zelf. Dit is geen kostenstijging, omdat de gemeenten deze voorheen zelf opnamen. Het betreft hier met name de baten en lasten van de maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en middelen hoofdlijnenakkoord GGZ. De bedragen zijn opgenomen conform de dekkingsplannen van SDF.
- De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is door het Rijk wederom uitgesteld, naar 2027.

Voor een overzicht van de financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

6.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie

Financiële begroting 2026

Bedrijfsvoering	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Lasten in euro's				
Personeelskosten (salaris/inhuur)	10.034.144	9.693.622	9.123.412	8.549.305
Overige personeelskosten	525.580	517.000	515.000	644.944
Huisvestingskosten	414.000	404.000	385.000	364.192
Automatiseringskosten	990.000	990.000	885.000	844.383
Organisatiekosten	204.800	200.000	217.500	197.453
Afschrijvingen	175.000	175.000	100.000	164.386
Externe kosten (o.a. accountant/advies/adviesraad)	565.700	552.500	582.500	470.341
Structurele weerstandscapaciteit	-	-	-	-
Totale lasten Bedrijfsvoering	12.909.224	12.532.122	11.808.412	11.235.003
Baten in euro's				
Rente inkomsten	180.000	210.000	290.000	-
Dekking inzet eigen uren vanuit programma PIA	1.012.224	975.167	929.412	-
Dekking overig (o.a. ziektewet uitkeringen)	115.000	115.000	115.000	-
Totale baten Bedrijfsvoering	1.307.224	1.300.167	1.334.412	-
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen structureel	11.602.000	11.231.955	10.474.000	11.235.003
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	11.602.000	11.231.955	10.474.000	11.235.003

Financiële uitgangspunten

Personeelskosten

- Het personeelsbestand en de openstaande vacatures per 1 oktober 2024 vormen de basis voor de personeelsbegroting 2026. We houden rekening met een toename van de salariskosten op basis van Cao-afspraken en op basis van doorrekeningen vanuit de septembercirculaire 2024 van het Rijk.

- Het financieel effect van de looncompensatie en de veranderingen in de formatie ten opzichte van de begroting na wijziging 2025 is als volgt:

Financiële effecten personeelsbegroting (salaris/inhuur)	Begroting 2026 t.o.v. Begroting na wijziging 2025
	€
Autonome ontwikkeling	
Looncompensatie	316.833
Financiële mutatie formatie	
Wijzigingen in de bedrijfsvoering	-13.367
Totaal ontwikkelingen personeelsbegroting	303.466

- De financiële mutatie door wijzigingen in de bedrijfsvoering hangt samen met de definitieve uitstroom van medewerkers als gevolg van langdurige ziekte.

Automatiseringskosten

- De automatiseringskosten stijgen als gevolg van verwachte prijsindexaties (+ € 23.000) en dalen wegens herrubricering toekomstige investeringen (i.p.v. kosten: - € 23.000).

Voor een overzicht van de financiële uitgangspunten verwijzen wij naar bijlage C.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten / programma's / taakvelden

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Programma Werk, Participatie en Inkomen	6.243.062	6.076.761	5.707.458	5.774.042
Programma Armoedebestrijding	1.682.570	1.594.480	1.613.441	1.372.563
Programma Wmo en Jeugdwet	3.676.368	3.560.714	3.153.100	2.709.252
Totaal De Dienst NWF	11.602.000	11.231.955	10.474.000	9.855.857
Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Prognose 2024	Jaar 2023
Gemeente Harlingen	3.225.330	3.147.582	2.887.675	2.713.765
Gemeente Terschelling	479.177	463.639	414.511	421.970
Gemeente Vlieland	145.396	142.114	117.316	106.750
Gemeente Waadhoeke	7.752.097	7.478.620	7.054.497	6.613.372
Totaal De Dienst NWF	11.602.000	11.231.955	10.474.000	9.855.857

Bedrijfsvoeringslasten totaal	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Verdeling over taakvelden	2029	2028	2027	2026
0.4 Overhead	6.127.192	5.911.458	5.703.500	5.470.724
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	104.139	100.472	96.938	92.982
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	6.788	6.549	6.319	6.061
6.3 Inkomensregelingen	3.496.962	3.373.837	3.255.149	3.122.297
6.4 Begeleide participatie	417.185	402.496	388.337	372.488
6.5 Arbeidsparticipatie	346.502	334.302	322.541	309.378
6.60 Hulpmiddelen	251.687	242.825	234.283	224.721
6.711 Huishoudelijke hulp	607.275	585.893	565.282	542.212
6.712 Begeleiding	307.279	296.460	286.031	274.357
6.713 Dagbesteding	145.826	140.692	135.743	130.203
6.791 PGB Wmo	35.027	33.793	32.605	31.274
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	66.487	64.146	61.890	59.364
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	688.657	664.410	641.037	614.874
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	13.611	13.132	12.670	12.152
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	365.317	352.454	340.055	326.177
6.792 PGB Jeugd	14.267	13.765	13.281	12.739
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig				
6.73a Pleegzorg				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf				
Totaal De Dienst NWF	12.994.202	12.536.685	12.095.659	11.602.000

6.7 Begroting EMU-saldo

Het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid en wordt berekend op basis van voorschriften van de Europese Unie. Hierbij is bepaald dat een tekort voor de gehele overheid niet meer dan 3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Het overzicht van het EMU-saldo is een verplicht onderdeel in de begroting en geeft inzicht in toekomstige ontwikkelingen van de financieringsbehoefte.

Het EMU-saldo van De Dienst laat in 2026 een overschot zien. Alle baten en lasten worden afgerekend met de gemeenten. Daardoor realiseren we geen exploitatiesaldo en kunnen we dit overschot niet reserveren.

EMU-Saldo in euro's	2029	2028	2027	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Bij: Afschrijvingen	187.355	183.143	179.025	175.000
Af: Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	58.883	57.559	56.265	55.000
EMU-Saldo	128.472	125.583	122.760	120.000

6.8 Begroting vermogen en financieel resultaat

Volgens de voorschriften van het BBV bevat onze begroting na wijziging ook een meerjarenraming van de balansstanden en het te verwachten financieel resultaat.

Verwachte omvang in euro's	31 december 2029	31 december 2028	31 december 2027	31 december 2026
Activa				
Materiële vaste activa	650.000	650.000	650.000	650.000
Financiële vaste activa	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Vlottende activa < 1 jaar	6.522.000	6.522.000	6.522.000	6.522.000
Liquide middelen	150.000	150.000	150.000	150.000
Overlopende activa	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Totaal activa	10.822.000	10.822.000	10.822.000	10.822.000
Passiva				
Eigen vermogen	672.000	672.000	672.000	672.000
Voorzieningen	350.000	350.000	350.000	350.000
Vlottende passiva < 1 jaar	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Overlopende passiva	7.800.000	7.800.000	7.800.000	7.800.000
Totaal passiva	10.822.000	10.822.000	10.822.000	10.822.000
Financieel resultaat	-	-	-	-

Het financieel resultaat is altijd € 0, omdat de gemeenten de tekorten financieren en overschotten aan de gemeenten terugbetaald worden.

6.9 Meerjarenraming

Volgens de voorschriften van het BBV bevat onze begroting ook een meerjarenraming van 2026 t/m 2029.

Meerjarenraming jaar 2026-2029		Begroting 2029	Begroting 2028	Begroting 2027	Begroting 2026
Programma	Taakveld				
Inkomen		35.378.663	33.225.724	31.149.440	29.055.604
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-116.480
	6.3 Inkomensregelingen	35.378.663	33.225.724	31.149.440	29.172.084
Werk en Participatie		3.999.097	3.909.186	3.792.032	3.685.858
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	556.920	544.398	532.159	520.194
	6.4 WSW en Beschut Werk (Begeleide participatie)	1.401.401	1.369.893	1.339.094	1.308.987
	6.5 Arbeidsparticipatie	2.040.777	1.994.894	1.920.779	1.856.676
Armoedebestrijding		2.279.558	2.228.307	2.178.209	2.129.236
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	187.537	183.321	179.199	175.171
	6.3 Inkomensregelingen	2.092.021	2.044.986	1.999.009	1.954.066
Wmo		20.173.461	19.706.122	19.249.114	18.802.211
	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	100.451	98.193	95.985	93.827
	6.711 Huishoudelijke Hulp	8.976.056	8.777.791	8.583.840	8.394.113
	6.712 Begeleiding	4.547.257	4.445.021	4.345.085	4.247.394
	6.713 Dagbesteding	2.158.005	2.109.487	2.062.060	2.015.699
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-267.501	-267.501	-267.501	-267.501
	6.60 Hulpmiddelen en diensten	3.722.042	3.639.200	3.558.187	3.478.962
	6.811 Beschermd Wonen	-455.400	-455.400	-455.400	-455.400
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	874.212	852.646	831.565	810.958
	6.791 PGB Wmo	518.339	506.685	495.293	484.158
Jeugdwet		31.248.998	30.546.430	29.859.658	28.771.526
	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	17.608.869	17.212.970	16.825.973	16.030.876
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	9.104.389	8.899.696	8.699.605	8.504.012
	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.656.990	1.619.736	1.583.319	1.547.722
	6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	339.206	331.579	324.124	316.837
	6.792 PGB Jeugd	355.565	347.571	339.757	332.118
	6.821 Jeugdbescherming	1.971.391	1.927.068	1.883.742	1.841.390
	6.822 Jeugdreclassering	212.589	207.810	203.137	198.570
Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering BVO	12.994.202	12.536.685	12.095.659	11.602.000
Totaal gemeentelijke bijdragen		106.073.979	102.152.454	98.324.112	94.046.435

Verdeling meerjarenraming over taakvelden (incl. overhead)	Begroting 2029	Begroting 2028	Begroting 2027	Begroting 2026
0.4 Overhead	6.127.192	5.911.458	5.703.500	5.470.724
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	848.596	828.192	808.296	671.866
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	107.239	104.742	102.303	99.888
6.3 Inkomensregelingen	40.967.646	38.644.547	36.403.599	34.248.446
6.4 WSW en Beschut Werk (Begeleide participatie)	1.818.586	1.772.389	1.727.431	1.681.475
6.5 Arbeidsparticipatie	2.387.279	2.329.196	2.243.320	2.166.054
6.60 Hulpmiddelen en diensten	3.973.728	3.882.025	3.792.469	3.703.684
6.711 Huishoudelijke hulp	9.583.331	9.363.684	9.149.123	8.936.325
6.712 Begeleiding	4.854.536	4.741.482	4.631.116	4.521.752
6.713 Dagbesteding	2.303.832	2.250.179	2.197.802	2.145.901
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-267.501	-267.501	-267.501	-267.501
6.791 PGB Wmo	553.366	540.478	527.898	515.432
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.723.477	1.683.882	1.645.209	1.607.086
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	18.297.526	17.877.380	17.467.010	16.645.750
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	352.816	344.711	336.794	328.990
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	9.469.705	9.252.150	9.039.660	8.830.189
6.792 PGB Jeugd	369.832	361.336	353.037	344.856
6.811 Beschermd Wonen	-455.400	-455.400	-455.400	-455.400
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	874.212	852.646	831.565	810.958
6.821 Jeugdbescherming	1.971.391	1.927.068	1.883.742	1.841.390
6.822 Jeugdreclassering	212.589	207.810	203.137	198.570
Totaal meerjarenraming NWF	106.073.979	102.152.454	98.324.112	94.046.435

7 Besluit tot vaststelling

BESLUIT TOT VASTSTELLING

Het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Besluit:

Vast te stellen de Begroting 2026 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de vergadering van,

Mevrouw M. van der Meer
Voorzitter

De heer M.J. Jellema
Secretaris

Bijlagen

Bijlage A: Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2026*	Aantal uitk. gerechtigden (PIA) per 1-1-2026	Aantal Wmo-voorzieningen per 1-1-2026	Aantal Jeugd-voorzieningen per 1-1-2026
Harlingen	16.213	435	2.221	357
Terschelling	4.936	18	604	50
Vlieland	1.221	7	200	14
Waadhoeke	46.790	904	5.079	1.038
Totaal	69.160	1.364	8.104	1.459

De verdeling van de bedrijfsvoeringslasten heeft, volgens de voorschriften van onze Gemeenschappelijke regeling, op basis van onderstaande passage plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen

Artikel 28: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De kosten die de Dienst aan de gemeenten toerekent, bestaan uit directe en indirecte kosten:

- a. Directe kosten: deze kosten worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.
- b. Indirecte kosten: deze kosten betreffen de bedrijfsvoeringskosten van de Dienst. De kosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:
 - i. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
 - ii. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.

Het aantal inwoners per 1 januari 2026 is opgenomen op basis van cijfers van het CBS.

Bijlage B: De GR De Dienst Noardwest Fryslân

De Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is in 2026 werkzaam voor de gemeenten:

Harlingen
Terschelling
Vlieland
Waadhoeke

Samenstelling bestuur en directie

De Dienst heeft een bestuur waarin iedere deelnemende gemeente door een wethouder wordt vertegenwoordigd. Het bestuur bestaat per 1 januari 2025 uit de volgende leden:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw M. van der Meer	Waadhoeke	Voorzitter
De heer P. Schoute	Harlingen	Lid
De heer A. Goldhoorn	Terschelling	Lid
Mevrouw M. Vellinga-Beemsterboer	Vlieland	Lid

De directie van de Dienst wordt gevormd door:

Naam	Functie
De heer M.J. Jellema	Directeur

Bijlage C: Uitgangspunten begroting 2026

Programma	Uitgangspunt
Algemeen: Beleid	Landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal beleid dat nog niet is vastgesteld voor 2026 is niet verwerkt in de begroting 2026. Landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal beleid dat in 2024 actief is, is in de begroting 2026 op basis van going-concern opgenomen. De uitgangspunten zijn gehanteerd zoals gepresenteerd in de begroting na wijziging 2025. Hierop zijn indexaties toegepast.
Algemeen: Indexatie	De CPI, zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2024, is in het algemeen toegepast, waaronder in de berekende meerjarenraming. ○ 2026: 2,4% ○ 2027: 2,3% ○ 2028: 2,3% ○ 2029: 2,3%
Algemeen: Aantallen (bestands-ontwikkeling)	Het algemene uitgangspunt van de berekening van de aantallen 2026 is de realisatie in 2024 en de zichtbare trends vanaf 2023.
Inkomen: Indexatie aantal uitkeringsgerechtigden	De indexatie op de bestanden Participatiewet Basis en IOAW is voor 2026 1,91%. In de meerjarenraming zijn voor 2027-2029 de volgende percentages gehanteerd, dit conform de septembercirculaire gemeentefonds 2024 (groefactor): ○ 2027: 1,69% ○ 2028: 2,28% ○ 2029: 2,11%
Inkomen: Indexatie gemiddelde uitkering	De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd conform de loonvoet sector overheid zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2024. Voor 2026 is de indexatie 3,8%. Voor de meerjarenraming is er met de volgende percentages geïndexeerd: ○ 2027: 4,8% ○ 2028: 4,0% ○ 2029: 4,0%
Inkomen: Indexatie aantal cliënten met Loonkostensubsidie	Voor het bepalen van het gemiddeld aantal cliënten voor loonkostensubsidie is uitgegaan van de in de septembercirculaire 2024 gehanteerde groefactor. Er is geïndexeerd met de volgende percentages ○ 2026: 6,8% ○ 2027: 6,4%

	○ 2028: 6,2% ○ 2029: 5,7%
Inkomen: Lasten TOZO	Voor de lasten van de uitvoering van het debiteurenbeheer TOZO (door BZF) is een reservering getroffen. De lasten vallen hierdoor niet in de exploitatie.
Inkomen: ROOO	De (tijdelijke) regeling Opvang ontheemden Oekraïne loopt van juli 2022 tot 4 maart 2026. Voor 2026 is voor het hele jaar een bedrag opgenomen. De regeling is uitgebreid met een nieuwe taak voor gemeenten, nl. het innen van een eigen bijdrage en het terugvorderen van leefgeld in de situaties dat de meerderjarige ontheemde Oekraïner zelf over voldoende inkomen beschikt. Vanaf 2025 voert De Dienst deze nieuwe taak uit voor de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke. De lasten betreft het leefgeld en de baten de inning van de eigen bijdrage en de terugvordering.
Werk en Participatie: Pastiel	De afspraken met Pastiel, zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst, zijn uitgangspunt voor de begrote lasten voor Participatie en Inburgering. Daarbij is rekening gehouden met de uitgangspunten van de business case Empatec (stapsgewijs financieel ingroeimodel) en de CPI voor 2026.
Werk en Participatie: Beschut Werken	Het gemiddeld aantal cliënten voor begeleiding Beschut Werk is gebaseerd op de realisatie van 2024. Voor het begeleidingsbudget Beschut Werk is een bedrag van € 10.000 opgenomen. Dit is gebaseerd op de realisatie van 2024. De gemeente ontvangt de vergoeding op basis van hun taakstelling maal een bedrag van € 11.300. Dit bedrag is van € 8.100 verhoogd naar € 11.300.
Armoedebestrijding: AV-Frieso	De AV-Frieso is per 2025 vervallen en is daarom niet meer begroot. Risico! Het vervallen van de AV-Frieso kan mogelijk effect hebben op de hoogte van de aanvragen bijzondere bijstand. Dit risico hebben we niet meegenomen in de begroting 2026.
Armoedebestrijding: CER	De Compensatie Eigen Risico (CER) is gemaximaliseerd op het bedrag van €100,-. Hierop is geen indexatie toegepast.
Armoedebestrijding: Schuldpreventie	De lasten voor schuldpreventie zijn voor de gemeente Terschelling verhoogd i.v.m. uitbreiding van het PING loket.
Wmo: Indexaties:	De uitgangspunten zijn gehanteerd zoals gepresenteerd in de begroting na wijziging 2025. De uitkomsten van de begroting na

	wijziging 2025 zijn geïndexeerd met 4,2%. Dit percentage laat de gemiddelde OVA index zien sinds 2020.
Wmo/Jeugd: Baten en lasten centrum gemeente Leeuwarden	Per 2026 nemen we de meerkosten vanuit centrumgemeente Leeuwarden op in de begroting van De Dienst. Dit is geen kostenstijging, omdat de gemeenten deze voorheen zelf opnamen. Het betreft hier met name de baten en lasten van de maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en middelen hoofdlijnenakkoord GGZ. De bedragen zijn opgenomen conform de dekkingsplannen van SDF. Voor gemeente Waadhoeke zijn afwijkende bedragen opgenomen conform afstemming met de afdeling Financiën.
Wmo: Volume voorzieningen HH en BG	Het volume in uren van de maatwerkvoorzieningen, huishoudelijke ondersteuning en begeleiding is gebaseerd op het gemiddeld aantal uren in 2024. Hierbij hebben we, waar nodig, ook rekening gehouden met de meerjarige trend.
Wmo: Collectief vervoer	Voor collectief vervoer zijn de gerealiseerde ritten van 2024 gebruikt als referentie. Deze aantallen hebben we geïndexeerd met de trend die we meerjarig zien. Voor de eilanden hebben we rekening gehouden met de vernieuwde afspraken collectiefvervoer.
	De gemiddelde tarieven collectiefvervoer zijn op basis van de voorlopige Nea index voor 2025 en 2026 geïndexeerd.
Wmo: Baten	Per 2027 beoogt het Rijk weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo in te voeren. De invoering hiervan en de hoogte van de eigen bijdrage wordt op dit moment verder uitgewerkt. In deze begroting hebben we met een voorziene stijging van de eigen bijdragen nog geen rekening gehouden. Anderzijds zal het Rijk hierdoor ook de hoogte van het gemeentefonds verlagen. Op basis van een testberekening lijken de korting op het gemeentefonds, de verlaging van lasten en verhoging baten elkaar op te heffen.
Jeugd: Indexaties:	De uitgangspunten zijn gehanteerd zoals gepresenteerd in de begroting na wijziging 2025. De uitkomsten van de begroting na wijziging 2025 zijn geïndexeerd met 4,2%. Dit percentage laat de gemiddelde OVA index zien sinds 2020.
Jeugdwet: Inkoop SJH en Wonen	Risico! Er zijn binnen de Jeugdwet een aantal dure producten. Dit betekent dat bij een onverwachte instroom van een aantal cliënten (Vlieland/Terschelling een enkele) de kosten op kunnen lopen.

	Soms wel € 150.000 per client, wij raden de gemeenten aan om een eigen reserve te overwegen.
Jeugdwet: Lokale Inkoop	Lokale Inkoop betreffen onder andere vaststellingsovereenkomsten (VOK).
Jeugdwet: SDF	De begrote lasten van Sociaal Domein Fryslân zijn opgenomen op basis van de Begroting 2025 van SDF.
Jeugdwet: Gecertificeerde Instellingen	De begrote lasten m.b.t. de Gecertificeerde Instellingen zijn opgenomen op basis van de tariefafspraken 2024 (geïndexeerd), realisatie 2023 en voorlopige realisatie 2024.
Bedrijfsvoering: Personeelsbegroting	Het personeelsbestand en de openstaande vacatures per 1 oktober 2024 vormen de basis voor de personeelsbegroting 2026. Er wordt rekening gehouden met een toename van de salariskosten op basis van Cao-afspraken en op basis van doorrekeningen vanuit de septembercirculaire 2024 van het Rijk.
Bedrijfsvoering: Overige bedrijfsvoeringslasten	De overige bedrijfsvoeringslasten zijn in het algemeen geïndexeerd met de gehanteerde CPI (2026: 2,4%).
Bedrijfsvoering: Rentebaten	De begrote rentebaten zijn opgenomen op basis van het verwachte 1 jaar vast rendement op onze liquiditeiten.

Bijlage D: Beleidsindicatoren

In het BBV is voorgeschreven dat gemeenten beleidsindicatoren opnemen in de begroting bij de programma's. Doel hiervan is om de begroting toegankelijker te maken voor raadsleden die niet met financiën zijn belast en om een betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk maken.

Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting	Begroting	Begroting
		Begroting 2026	na wijziging 2025	na wijziging 2024
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	204	200	197
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	472	472	471

De presentatie van de aantallen zijn gebaseerd op het gemiddeld aantal unieke cliënten op jaarbasis in de betreffende regeling. De re-integratie voorzieningen zijn de totaal aantal unieke voorzieningen op jaarbasis.

Jeugdwet

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting	Begroting	Begroting
		Begroting 2026	na wijziging 2025	na wijziging 2024
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%	13%	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%	1%	2%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,4%	0,4%	0,3%

Wmo

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting	Begroting	Begroting
		Begroting 2026	na wijziging 2025	na wijziging 2024
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	659	659	637

Bedrijfsvoering

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting 2026	Begroting na wijziging 2025	Begroting na wijziging 2024
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	1,61	1,61	1,65
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,61	1,61	1,65
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 168	€ 162	€ 156
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	3,2%	3,3%	2,1%
5. Overhead	% van totale lasten	5,8%	5,9%	6,9%

Bijlage E: Berekening weerstandsvermogen bedrijfsvoeringsorganisatie

Risico's	Oorzaak	Gevolg	Beheermaatregelen	Financiële impact	Kans	Benodigde weerstandscapaciteit
				a	b	= a*b
Hoger ziekteverzuim dan verwacht	Afbouw ziekteverzuim lukt minder goed dan gewenst door blijvend hoge en soms te hoge werkdruk (door bijvoorbeeld uitvoer tijdelijke regelingen, krapte arbeidsmarkt)	Meer inhuren dan geraamd waardoor de uitvoeringskosten toenemen Financiële gevolgen. Uitgaand van 8,8% ziekteverzuim (t/m Q3 2024, o.b.v. de afgelopen 24 maanden), bij een streefcijfer van 5%.	Vanuit management en HR wordt extra aandacht gegeven aan verzuimpreventie en wordt extra geïnvesteerd in verzuimbegeleiding. Daarnaast zijn verschillende initiatieven ontplooid en doelstellingen geformuleerd om medewerkers te vinden en binden en het risico op onderbezetting te minimaliseren.	356.502	75%	267.376
Hogere uitvoeringskosten door uitvoer extra regelingen	Onverwachte omstandigheden (Corona, oorlog Oekraïne) hebben de afgelopen jaren tot de uitvoer van extra regelingen (Tozo, Tonk, Energi toeslag, leefgeld Oekraïne) geleid.	De uitvoer van extra regelingen vraagt om extra inzet van tijdelijke medewerkers. De afgelopen jaren heeft laten zien dat we hier gemiddeld € 400.000 op uitgeven.	Dit risico is beperkt beïnvloedbaar. Daar waar mogelijk worden werkzaamheden zoveel mogelijk binnen de bestaande bezetting opgepakt. Als dit echter niet mogelijk is, omdat de werkdruk te hoog wordt, zullen externe medewerkers worden ingeschakeld.	400.000	60%	240.000
Transitievergoeding bij ontslag	De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) is per 1 januari 2020 van kracht. Bij ontslag of afloop van tijdelijke contracten kan een transitievergoeding aan de orde zijn.	De transitie vergoeding bedraagt maximaal € 81.000 per medewerker bij ontslag (afhankelijk van duur dienstverband, leeftijd en salaris). Bij afloop van tijdelijke contracten gaat het vaak over een half tot heel maandsalaris.	Ook dit risico is beperkt te sturen. Een goede HR cyclus is ingericht en er wordt volop ingezet op het binden en inspireren van medewerkers. Hoewel dit gelukkig weinig voorkomt, kan echter niet altijd worden voorkomen dat soms ook afscheid van een medewerker wordt genomen.	162.000	40%	64.800
Onderhoud gebouw	Het Rijk heeft zich ten doel gesteld om tot 2030 een CO2-reductie van 55% te realiseren. Als overheidsorganisatie willen wij ons steentje bijdragen.	Dit kan betekenen dat we extra moeten investeren in duurzame oplossingen voor ons kantoor. Te denken valt aan alternatieve energiebronnen, vervanging van (een deel) van de huidige installaties. Dit kan dus extra of hoge(re) investeringskosten met zich meebrengen. We schatten het risico op € 75.000 en de kans dat dit zich	Bij investeringen wordt een afweging gemaakt hoe om te gaan met duurzaamheid. Verder zal steeds een afweging gemaakt worden tussen het naleven van de visie op verduurzamen en de kosten die daarmee gepaard gaan.	75.000	40%	30.000
Melding datalek	De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) schrijft voor dat organisaties waar zich een ernstig datalek voordoet dit binnen 72 uur melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Een datalek wordt als ernstig gezien als het leidt tot een aanzienlijke (kans op) ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens.	Indien een datalek niet (tijdig) wordt gemeld, dan kan de AP een boete opleggen tot maximaal € 10 miljoen euro of 2% van de omzet.	Doorlopend wordt aandacht besteed aan de bewustwording wat betreft het melden van datalekken. Ondanks alle maatregelen is het echter niet ondenkbaar dat er een lek kan ontstaan. In geval dit gebeurt, zullen we dit conform de vereisten melden. Het kan echter voorkomen dat er onbewust is gelekt. Bij onbewust lekken is de termijn van 72 uur kort en bij een te late aangifte kan er dus een boete worden opgelegd. De kans dat dit zich voordoet, is klein.	10.000.000	1%	100.000
Totaal						672.176

Bijlage F: Begrippenlijst

Lijst gehanteerde begrippen

Arbeidsparticipatie omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten.

Bbz gevestigde ondernemers: Een gevestigde ondernemer die tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep doen op de Bbz. Een ondernemer die meer dan anderhalf jaar een bedrijf of beroep uitoefent, wordt gezien als een gevestigde ondernemer.

Bbz startende ondernemers: Als een startende ondernemer tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep op de Bbz worden gedaan. Een inwoner die vanuit een werkloosheidssituatie een onderneming start, wordt gezien als startende ondernemer.

Begeleiding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.

Beschermd wonen betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslân).

Dagbesteding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.

Geëscaleerde zorg 18- behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.

Gesloten plaatsing is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvggz.

Huishoudelijke hulp betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.

Inkomensregelingen zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso.

IOAW: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor mensen die na hun 50^e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad.

IOAZ: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf zijn GGZ-behandelingen zonder verblijf voor Generalistische Basis GGZ, kindergeneeskunde en jeugd ggz behandelingen, waaronder ook voor dyslexie.

Jeugdbescherming is individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening waaronder Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.

Jeugdhulp crisis/ LTA/ GGZ-verblijf betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-behandeling waarbij sprake is van opname.

Jeugdhulp met verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan Pleegzorg of Gezinsgericht. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.

Jeugdhulp zonder verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan begeleiding, behandeling of dagbesteding.

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Kansrijk (Participatie): In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining.

Maatschappelijke - en vrouwenopvang betreft het regionale vangnet voor mensen die door omstandigheden dakloos zijn of geen eigen huis hebben. Het vangnet bestaat uit de dag- en nachtopvang, crisisopvang, Huis voor Jongeren en de Algemene opvang.

Maatwerkdienstverlening 18- betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.

Maatwerkvoorzieningen betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.

Overige maatwerkarrangementen worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.

Participatiewet: deze wet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong.

Perspectiefrijk (Participatie): Deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme.

Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.

Samenkracht en burgerparticipatie bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en de kosten van Wmo mantelzorg.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen betreft onder meer de kosten voor inschakeling externe experts door Gebiedsteams.

Van waarde (Participatie): In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding.

WSW en beschut werk (Begeleide participatie) omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend.

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen.
En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning.
Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken.
Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl